

DİN FELSEFESİNİN TEMEL PROBLEMLERİ - 1

Hazırlayan: İlker ÜNSAL

Din Felsefesinin 4 Temel Problemi

Din felsefesi genel olarak şu dört ana konuyu sorgular:

- Tanrı'nın varlığı problemi.
- Tanrı'nın varlığına (veya yokluğuna) yönelik kanıtlamalar.
- Evrenin sonlu mu yoksa sonsuz mu olduğu problemi.
- Ruhun ölümsüzlüğü problemi.

Tanrı'nın Varlığına İlişkin Görüşler

Filozoflar Tanrı'nın var olup olmadığı ve evrenle ilişkisi hakkında farklı fikirlere sahiptir.

- Teizm:** Her şeyi yaratan, bilen ve belirleyen bir Tanrı vardır. Tanrı evrenin işleyişine sürekli olarak müdahale eder ve onu yönetir.
- Deizm:** Tanrı evreni mükemmel bir saat gibi yaratmış, doğa kanunlarını belirlemiş ama sonrasında evrene müdahale etmeyi bırakmıştır. İnsan gerçeği kendi aklıyla bulabilir.
- Panteizm (Tümtanrıcılık):** Tanrı ve evren aynı şeydir. Tanrı doğanın bizzat içindedir, evrenin her bir parçası Tanrı'nın bir yansımasıdır. Doğadan ayrı, dışarıda bir Tanrı yoktur.
- Panenteizm (Kamu İçkincilik):** Her şey Tanrı'nın içindedir. Tanrı hem evrenin içindedir hem de evrenin ötesindedir (aşkındır). Tanrı evrenden bağımsız olarak da vardır ama evreni sürekli var eder.
- Ateizm (Tanrıtanımazlık):** Tanrı'nın var olduğuna dair bilimsel bir kanıt yoktur. Evrendeki her şey doğal nedenlerle açıklanabilir. Tanrı ve ahlak kavramları tamamen insan aklının ürünüdür.

Tanrı'nın Varlığına (ve Yokluğuna) Yönelik Argümanlar

Düşünürler, görüşlerini sadece inançla değil, akılcı mantık yürütmelerle (argümanlarla) de kanıtlamaya çalışmışlardır:

Tanrı'nın Var Olduğunu Savunan Kanıtlar:

- Kozmolojik Argüman (Neden-Sonuç):** Evrendeki her olayın bir nedeni vardır. Bu nedenler zinciri sonsuza kadar geriye gidemez. En başta, kendi kendisinin nedeni olan bir "ilk Neden" olmalıdır, o da Tanrı'dır.
- Teleolojik Argüman (Düzen ve Amaç):** Evrende muazzam, kusursuz bir düzen ve uyum vardır. Bu kadar mükemmel bir sistem kör bir tesadüfle oluşamaz. Bu düzeni tasarlayan üstün bir Zekâ (Tanrı) olmalıdır.
- Ontolojik Argüman (Mükemmellik):** İnsan zihninde "Mükemmel Varlık" (Tanrı) kavramı vardır. Mükemmel olan bir şeyin sadece zihinde olup gerçekte var olmaması bir eksiklik olurdu. O hâlde Tanrı, mükemmelliğinin bir gereği olarak zorunlu şekilde vardır.

Tanrı'nın Yok Olduğunu Savunan Kanıt:

- Kötülük Argümanı:** Eğer Tanrı mutlak iyi ve her şeye gücü yeten (kadir) ise evrendeki kötülükleri (savaş, hastalık, açlık) engellemelidir. Eğer engellemiyorsa ya gücü yetmiyordur (mükemmel değildir) ya da kötü niyetlidir. Evrende kötülük var olduğuna göre, her açıdan mükemmel bir Tanrı düşünülemez.